

Трущенко Максим

студент

Овчарик Зоряна

к.е.н, доцент

ВП НУБіП «Ніжинський агротехнічний інститут»

м. Ніжин

КАЛЬКУЛЯЦІЯ СОБІВАРТОСТІ ПРОДУКЦІЇ ОВОЧІВНИЦТВА

Протягом останніх років тривало становлення ринкової системи господарювання, активніше здійснювалися економічні реформи, виявлялися нові аспекти реформування форм власності і структурної перебудови економіки України.

Суспільство ніколи не було байдужим до витрат на досягнення того чи іншого успіху. В основі прогресу лежить підвищення ефективності виробництва. Тут розуміється економічна і соціальна результативність господарської діяльності.

При знаходженні ефективності потрібно порівнювати очікувану цінність того, що буде отримано, з очікуваною цінністю того, що буде витрачено. В практичних розрахунках цей показник знаходиться відношенням результатів виробництва до витрат.

Актуальність обраної для написання теми зумовлена тим фактом, що питання собівартості продукції, робіт чи послуг завжди викликало підвищений інтерес і не лише у керівників підприємств і працівників економічних відділів, але і науковців, які неодноразово звертаються до її вивчення з метою знаходження теоретично - практичних шляхів зниження собівартості, а відтак - підвищення конкурентоспроможності української продукції як на внутрішньому, так і зовнішньому ринках.

Метою дослідження стало вивчення питань - поняття витрат і собівартості як економічних показників, обліку витрат і калькуляції собівартості продукції, методи і види калькуляції собівартості продукції.

В системі управління витратами важлива роль відводиться калькуляції собівартості продукції. Калькуляція собівартості продукції овочівництва є процесом визначення обсягу і структури питомих операційних витрат на виробництво і реалізацію окремих її видів.

Собівартість продукції – це виражені в грошовій формі сукупні витрати на підготовку і випуск продукції. Собівартість характеризує ефективність усього процесу виробництва на підприємстві, оскільки в ній відображаються рівень організації виробничого процесу, технічний рівень, продуктивність праці та ін. Чим краще працює підприємство, ефективніше використовує виробничі ресурси, тим нижча собівартість продукції овочівництва.

При обчисленні собівартості продукції овочівництва важливе значення має склад витрат, які до неї входять. Собівартість повинна включати до свого складу витрати необхідної праці, тобто витрати, що забезпечують процес відтворення всіх факторів виробництва, і не включати витрат додаткової праці, що відшкодовуються за рахунок прибутку. Склад витрат, які відносять до собівартості продукції, визначається відповідно до П(С)БО 16 «Витрати».

Міжнародна науково-практична конференція «Виклики соціально-орієнтованої економіки в євроінтеграційних умовах»

Методи калькуляції – це методи розрахунку витрат підприємства, собівартості продукції, об'єму незавершеного виробництва, оснований на калькуляції затрат. В поняття калькуляції входить сукупність способів, що використовуються для обчислення собівартості всього випуску і одиниці окремих видів продукції по встановленій номенклатурі витрат, місцю їх виникнення.

Калькуляція (від лат. *calculatio* - обчислення) – це обчислення собівартості одиниці продукції, виконаних робіт та послуг, а також заготівельної собівартості матеріальних цінностей та засобів виробництва за елементами витрат. Розрізняють такі види калькуляції: планові (складають на основі прогресивних норм витрачання засобів виробництва та робочого часу й використовують як вихідні дані при встановленні цін), кошторисні (стосуються нових видів продукції, робіт та послуг для розрахунку відпускних цін) і нормативні (складають на основі існуючих норм використання засобів виробництва та робочого часу).

Ці види калькуляції є: попередніми, їх розробляють до початку виробництва продукції та використовують при складанні кошторису. Калькуляції, що за даними бухгалтерського обліку відображають фактичні витрати, називаються звітними. Вони потрібні для контролю за виконанням планових завдань із собівартості продукції та для виявлення резервів подальшого зменшення витрат. Калькуляції складають на кожному підприємстві за встановленим переліком статей витрат. Розрізняють калькуляції собівартості цехову, виробничу, повну, галузеву тощо. Витрати, пов'язані з виробництвом і збутом продукції, під час планування, обліку і калькулювання собівартості продукції групуються за відповідними статтями.

Процес виробництва продукції овочівництва потребує здійснення певних витрат. Витрати – це зменшення економічних вигод у вигляді вибуття активів або збільшення зобов'язань, яке призводить до зменшення власного капіталу. Виробництво є одним із основних процесів господарської діяльності підприємства. У процесі виробництва використовують природні ресурси, сировину, матеріали, паливо, енергію, трудові ресурси, основні засоби і одержують готову продукцію, яку потім реалізують.

Ми вважаємо, що рахунки бухгалтерського обліку повинні вчасно, у повному обсязі та реально відтворювати інформацію фактичних витрат на виготовлення продукції, яка застосовується для обрахування фактичної собівартості конкретних її різновидів, у тому числі здійснювати контроль раціонального використання виробничих ресурсів.

Отже, собівартість продукції овочівництва – це грошова форма витрат на підготовку виробництва, виготовлення та збут продукції. Що ліпше працює підприємство, то нижчою є собівартість продукції овочівництва. Тому собівартість є одним із важливих показників ефективності виробництва. Собівартість продукції овочівництва має тісний зв'язок з її ціною. Це виявляється в тім, що собівартість є базою ціни товару і водночас обмежником для виробництва.

Отже, для обчислення собівартості продукції важливе значення має визначення складу витрат, які в неї включають. Як відомо, витрати підприємства відшкодовуються за рахунок двох власних джерел: собівартості й прибутку. Методом обліку витрат на виробництво і калькулювання собівартості продукції називається сукупність прийомів організації документування і відображення в обліку виробничих витрат. Залежно від характеру виробництва, технології та організації його для обліку витрат і калькулювання застосовуються різні прийоми у різному їх сполученні. Під прийомом розуміють вибір об'єктів обліку витрат, об'єктів калькулювання і калькуляційних одиниць; поточний контроль за дотриманням норм витрат і виявлення відхилень; порядок розподілу непрямих витрат; способи оцінки незавершеного виробництва; періодичність калькулювання та ін.

Список використаних джерел

1. Лозинський Д.Л. «Витрати» та «Затрати»: узгодження понять в бухгалтерському обліку // Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія: економічні науки. — 2009.- №4. -С.55-59.
2. Сук Л.К., Сук П.Л. Бухгалтерський облік – II : Навч. посібник для дистанційного навчання / Л.К. Сук, П.Л.Сук. – К.: Університет «Україна», 2005. – 701 с.
3. Чацкіс Ю.Д. Організація бухгалтерського обліку: навчальний посібник / Ю.Д. Чацкіс. - К. : Центр учбової літератури, 2011. - 564 с.